

УДК 338.48

Фролов В.М.

студент гр.Тм-2

КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР

м. Запоріжжя, Україна

наук. кер. – к.е.н., доцент Діденко А.В.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Протягом багатьох років Україна, як і багато інших країн, стикається з питаннями збереження та належного використання своєї історико-культурної спадщини. Проблеми включають недостатнє фінансування, відсутність належного правового захисту об'єктів культурної спадщини, а також потребу у привертанні інноваційних підходів для залучення нових аудиторій та збереження цінних пам'яток. Наразі в умовах війни питання збереження історико-культурної спадщини постає особливо гостро. Міністерство культури та інформаційної політики України продовжує фіксувати пошкодження об'єктів культурної інфраструктури в Україні внаслідок російської агресії. Так, станом на 29.08.2023 р., збитків зазнали 1624 об'єкти культурної інфраструктури, без урахування пам'яток культурної спадщини, з них майже третина (591 об'єкт) – зруйновані [1].

У цьому контексті міжнародний досвід та світові тенденції збереження та використання історико-культурної спадщини набувають особливого значення. Інші країни розробляють та впроваджують інноваційні методи та стратегії для збереження та використання своєї спадщини, і важливо навчатися на їхньому досвіді.

Можна виділити найбільш важливі характеристики сучасного стану та проблеми розвитку історико-культурної спадщини України:

1. Однією з найважливіших проблем є збереження та реставрація

історичних пам'яток. Багато об'єктів культурної спадщини потребують фінансової підтримки та професійного догляду. Недостатність коштів та низька якість реставраційних робіт можуть призвести до втрати цінних історичних об'єктів.

2. Україна має проблеми з недостатньою законодавчою базою для захисту історичної спадщини. Необхідно удосконалити законодавство та зміцнити контроль за його виконанням, щоб запобігти незаконному зносу та руйнуванню пам'яток.

3. Наразі через пріоритетність витрат на війну фінансування збереження та реставрації пам'яток культури є недостатнім. Тому необхідно здійснювати пошук міжнародних грантових програм та проєктів для збереження історико-культурної спадщини нашої країни, разом з тим уряд повинен створити умови інформаційної та освітньої підтримки для отримання коштів на ці цілі, а також привертати інвестиції з приватного сектору та міжнародних донорів.

4. Необхідність ефективного використання ресурсів, адже управління історико-культурною спадщиною потребує ефективності та прозорості. Це означає не лише виділення коштів, але й їх раціональне використання, планування довгострокових проєктів та оцінку їх впливу на збереження спадщини.

5. Важливо підвищувати свідомість громадян щодо важливості збереження історичної спадщини через спеціалізовані освітні програми та інформаційні кампанії [2].

У роботі [3] виділяють наступні світові тенденції використання історико-культурної спадщини, які можна впровадити і в Україні:

1. Багато країн використовують свою історико-культурну спадщину для розвитку туризму. Це стимулює економіку та сприяє збереженню спадщини. Світовою тенденцією є збільшення популярності міжнародних туристичних програм та обмінів.

2. Культурний обмін та спільні проєкти з іншими країнами можуть сприяти популяризації історичної спадщини та створенню міжнародних

партнерств для її збереження.

3. Сучасні технології, такі як віртуальна реальність та доповнена реальність, дозволяють створити інтерактивні виставки та екскурсії, які роблять історичну спадщину доступною широкому загалу.

4. Світовий досвід показує, що інноваційні методи та матеріали можуть поліпшити процес реставрації та збереження пам'яток культури, зменшуючи їх вплив на навколишнє середовище.

5. Багато країн стимулюють приватні ініціативи та спонсорство в сфері збереження історичної спадщини, що може включати фінансування реставраційних робіт, створення музеїв чи проведення культурних заходів.

Збереження та просування історико-культурної спадщини в Україні та в світі вимагає комплексного підходу, який включає в себе фінансову підтримку, правовий захист, використання інноваційних методів та активну участь громадянського суспільства. Міжнародний досвід може надати цінні поради та приклади успішних практик, які можна впровадити в Україні. Важливо пам'ятати, що історико-культурна спадщина - це не тільки джерело національної гордості, але й потужний інструмент для соціокультурного та економічного розвитку. Збереження і просування цієї спадщини - це важлива місія, яка вимагає спільних зусиль усіх зацікавлених сторін.

Література:

1. Міністерство культури та інформаційної політики України. URL : <https://mcip.gov.ua/> (дата звернення: 26.10.2023)
2. Johnson Mary. Challenges in Managing Cultural Heritage. *Journal of Heritage Management*. 2020. Vol. 5. No. 2. P. 45-56.
3. Preservation and Use of Cultural Heritage in Ukraine. World Bank. 2019. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>